

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
A Openbaar	17 mei 2022	n.v.t.

Onderwerp

Monitor Leefomgeving Zuid-Holland

Advies

1. Vast te stellen het Statenvoorstel waarin Provinciale Staten worden gevraagd om in te stemmen met het kader en de opzet van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland en het jaarlijks aanbieden van een geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland gelijktijdig met het aanbieden van de Kadernota.
2. Vast te stellen de GS-brief aan Commissie voor de milieueffectrapportage, waarin reactie wordt gegeven op het advies van de commissie op de opzet en uitwerking van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het Statenvoorstel Monitor Leefomgeving Zuid-Holland.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in de monitor leefomgeving Zuid Holland bij de indicatoren waarbij wordt voldaan aan de wettelijke norm, zoals o.a. Luchtkwaliteit en Geluid deze op groen te zetten. In de toelichting kan dan e.e.a. worden opgemerkt over de WHO normen..

Bijlagen

- Statenvoorstel - Monitor Leefomgeving Zuid-Holland - DOS-2016-0004358
- Geactualiseerde versie Monitor Leefomgeving Zuid-Holland;
- Monitor Leefomgeving Zuid-Holland – Beoordelingscriteria per indicator;
- Monitor Leefomgeving Zuid-Holland – Kleurscores indicatoren;
- “Monitor leefomgeving van de provincie Zuid-Holland - Advies over opzet en uitwerking monitor leefomgeving”, Commissie m.e.r., 8 maart 2022;
- GS-brief aan Commissie m.e.r. - Reactie advies Monitor Leefomgeving Zuid-Holland;
- Bijlage GS-brief aan Commissie m.e.r - Provinciale reactie op suggesties en overwegingen bij indicatoren;
- Toelichting Monitor Leefomgeving Zuid-Holland.

1 Toelichting voor het College

Zie Statenvoorstel.

De huidige versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland, hierna te noemen de monitor, is een geactualiseerde versie ten opzichte van de versie die op 18 mei 2021 in GS is vastgesteld. De geactualiseerde versie van de monitor is eerder individueel met portefeuillehouders besproken en op 19 april 2022 in het college. Op het resultaat van dat gesprek wordt hieronder puntsgewijs ingegaan.

Afbakening van de (fysieke) leefomgeving

Naar aanleiding van het gesprek in het college is een 'thema' Brede Welvaart toegevoegd aan de monitor. Omdat Brede Welvaart niet zozeer als een apart thema beschouwd kan worden, is de indeling van de monitor als geheel aangepast. Er is daarbij onderscheid gemaakt naar thema's die:

- hoofdzakelijk gericht zijn op de fysieke leefomgeving;
- hoofdzakelijk geassocieerd worden met Brede Welvaart.

De indicatoren bij het onderdeel 'Brede Welvaart' worden naar aanleiding van het advies van de Commissie m.e.r. verder uitgewerkt. Dit zal in aanloop naar een volgende actualisatie van de monitor worden opgepakt. De door de commissie m.e.r. voorgestelde indicatoren zullen wel al zichtbaar worden gemaakt in de monitor.

De uitdaging bij de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is het vinden van een juiste balans tussen voldoende brede dekking van de leefomgeving aan de ene kant en overzichtelijkheid, communicatieve waarde en (dus) een bepaalde compactheid aan de andere kant. Om die reden is in het bijgevoegde Statenvoorstel een beoogde 'begrenzing' opgenomen voor de monitor:

- ± 35 indicatoren die hoofdzakelijker gericht zijn op de fysieke leefomgeving;
- ± 10 indicatoren die hoofdzakelijker geassocieerd worden met Brede Welvaart.

Hiermee ontstaat een monitor die met in totaal maximaal 45 indicatoren voldoet aan het streven naar compactheid.

De thema-indeling van de monitor komt er daarmee als volgt uit te zien.

Hoofdthema	Thema's
Focus op fysieke leefomgeving (maximaal 30 indicatoren)	Klimaat
	Energie
	Wonen
	Milieu
	Landschap
	Cultuurhistorie
	Natuur
	Water
	Bodem
	Mobiliteit
Economie	

Focus op Brede Welvaart (maximaal 15 indicatoren)	
	Welzijn (Nieuw)
	Gezondheid
	<i>Nader te bepalen</i>

In de bijlage bij het Statenvoorstel, *Geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland*, is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de aangepaste thema-indeling en verdeling van de indicatoren over de thema's.

Wettelijke norm(en) in relatie tot beoordelingscriterium

Per indicator is voor de monitor gezocht naar het juiste beoordelingscriterium om voor die indicator de score te kunnen kwantificeren. In het college kwam de vraag aan de orde of een afgesproken aangescherpte streefwaarde ook leidend zou moeten zijn voor een kleurscore in de monitor. Of dat ook hier het voldoen aan de wettelijke norm zou moeten leiden tot een groene kleurscore. Vanuit het college is daarbij op 19 april de vraag gesteld of niet beiden kan:

- Een tussendoel (wettelijke normen voor lucht en geluid, 74% areaal onder KDW);
- Een einddoel (WHO normen voor lucht en geluid, 100% areaal onder de KDW).

Binnen de systematiek van de monitor wordt voor iedere indicator één beoordelingscriterium gedefinieerd dat is gerelateerd, voor zover van toepassing, aan een specifieke tijdshorizon. Het toevoegen van meerdere beoordelingscriteria per indicator en/of verschillende tijdshorizonnen voegt extra complexiteit toe aan de monitor. Dit is niet wenselijk. De monitor is in zichzelf al complex genoeg.

Per individuele indicator is expliciet gemaakt, voor zover van toepassing, welke tijdshorizon wordt gehanteerd. Voor de indicatoren gebaseerd op de KRW wordt gekeken naar 2027. Voor energie indicatoren naar 2030. Voor de indicator CO2 uitstoot vanuit veenoxidatie geldt een reductiedoelstelling van 25% in 2030 en van 95% in 2050. Het beoordelingscriterium voor deze indicator is gebaseerd op de doelstelling voor 2030. De opgave voor 2050 is wel benoemd bij de indicator. Het gebruiken van een tussendoel wordt daarmee dus toegepast, de indicator 'kijkt' in die gevallen echter niet verder dan het tussendoel.

Voor de indicator voor Stikstofoverschrijding gebieden is een tussendoel, conform de landelijke kaders, om uit te gaan van 74% areaal onder KDW voor 2030. Het einddoel, gunstige staat van instandhouding (en daarmee mogelijk 100% areaal onder de KDW) geldt voor 2050. Analoog aan de opzet van de indicator CO2 uitstoot vanuit veenoxidatie is bij de indicator het einddoel expliciet benoemd, bij het beoordelingscriterium is uitgegaan van de tussendoelstelling voor 2030.

Bij luchtkwaliteit is onder het Schone Luchtakkoord het streven uitgesproken om in 2030 de in 2019 geldende WHO-advieswaarden (uit 2005) voor stikstofdioxide en fijn stof te behalen. Bij de indicator Geluid is de situatie vergelijkbaar, maar beleidsmatig anders. Ook hier zijn advieswaarden vanuit de WHO aanwezig. Deze advieswaarden zijn echter niet expliciet als streefwaarden benoemd in provinciaal beleid.

Om aan de vraag uit het college te voldoen, en vanuit het oogpunt van consistentie is voor Lucht en Geluid eenzelfde aanpak gehanteerd. Voor de kleurscore is uitgegaan van een groen-oranje arcering, om aan te geven dat de indicatoren wel aan de wettelijke norm voldoen, echter niet aan de WHO streefwaarden. (Voor de indicator voor Stikstofoverschrijding gebieden zou dit in principe ook kunnen worden toegepast, deze indicator scoort echter sowieso rood.)

Definitie bij Ontwikkelrichting (of trend)

Conform afspraak zal voor de ontwikkelrichting (of trend) een periode van de afgelopen 3 jaar worden aangehouden.

Reactie aan de Commissie m.e.r. over het advies over de monitor

De Commissie m.e.r. heeft op 8 maart 2022 een advies uitgebracht over de monitor. In bijgevoegde GS-brief aan de Commissie m.e.r. is de reactie op het advies opgenomen, waarbij wordt aangegeven hoe het advies van de Commissie m.e.r. over de monitor is meegenomen in de doorontwikkeling van de monitor.

In de bijlagen bij het Statenvoorstel is de geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland opgenomen. De informatie is voor nu opgenomen in de vorm van de bijgevoegde documenten. De monitor is daarnaast beschikbaar als online digitale raadpleegomgeving, te raadplegen via: <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/>. Vanaf vrijdag 13 mei is op deze raadpleegomgeving de geactualiseerde versie van de monitor beschikbaar. De bedoeling is om in de toekomst geactualiseerde versies van de monitor alleen digitaal te publiceren.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 1 - Samen werken aan Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Zie Statenvoorstel.

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 18 mei 2021 is door GS ingestemd met de eerste versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland, waarmee deze ter bespreking is aangeboden aan PS. Op 8 september 2021 heeft het gesprek met PS plaatsgevonden in de Integrale Commissie.

Op verzoek van de Statenleden wordt een geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving nu gelijktijdig met de Kadernota aan PS aangeboden, waarbij PS dit keer verzocht worden om in te stemmen met de kaders en opzet van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland en het jaarlijks aanbieden van een geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland gelijktijdig met het aanbieden van de Kadernota.

3 Proces

Zie Statenvoorstel.

4 Participatie en rolneming

Niet van toepassing.

5 Communicatiestrategie

Naast de formele publieksamenvatting zal er over het aanbieden van de eerste monitor leefomgeving Zuid-Holland aan Provinciale Staten worden gecommuniceerd via een officieel persbericht en een twitterbericht.